

STAJALIŠTA

ZERP i europska praksa

Davor VIDAS

doktor pravnih znanosti

Četiri su godine prošle od odluke Hrvatskoga sabora o proglašenju zaštićenoga ekološko-ribolovnog pojasa. No, stvarni je učinak ZERP-a još dan-danas diskutabilan jer su zemlje EU-a (a zapravo Italija) i dalje izuzete od primjene. Umjesto toga, ovih smo dana svjedoci novih upozorenja o nepovoljnim posljedicama koje bi Hrvatsku mogle snaći ako, nakon svih dosadašnjih odgoda, sukladno odluci Sabora od 1. siječnja 2008. ipak počne primjenjivati ZERP. S obzirom na to da upozorenja stižu isključivo iz EU-a, nameće se jednostavno pitanje: Kako su s obzirom na svoje pojase postupile zemlje EU-a? Jesu li neke od njih proglasile i primijenile gospodarske pojase ili je, pak, riječ o nekoj praksi koja i nije osobito europska?

Činjenice govore o tome da, od današnjih 27 država članica EU-a, samo šest nije proglasilo svoj gospodarski ili iz toga izvedeni (ribolovni, ekološki) pojas na moru. No, od tih šest, čak pet država to ni fizički ne može jer su, jednostavno, zemlje bez morskih obala: Austrija, Češka, Luksemburg, Mađarska i Slovačka. Među državama članicama EU-a, gospodarske (odnosno ribolovne i ekološke) pojase, koji se nastavljaju na utvrđenu vanjsku granicu teritorijalnog mora, imaju: Belgija, Cipar, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Irska, Italija, Latvija, Litva, Malta, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Portugal, Španjolska, Švedska i Velika Britanija; među njima je pet država s pojasi na Sredozemnom moru. K tome su i dvije novopridošle, crnomorske članice, Bugarska i Rumunjska, u EU unijele svoje već prije proglašene gospodarske pojase.

A samo je jedna država među članicama EU-a, Slovenija, koja je pro-

glasila svoj pojas unatoč tome što je, kako se je prije i sama definirala, zemlja koja »pripada skupini tzv. geografski prikraćenih zemalja koje zbog svojega geografskog položaja ne mogu proglasiti vlastite gospodarske pojase«.

I tako preostaje samo jedna jedina članica EU-a koja svoj morski pojas, pravovaljan ili ne, nije proglasila: Grčka. Situacija s obzirom na gospodarski pojas na Jadranu danas je sljedeća: Hrvatska, koja ima puno pravo na gospodarski pojas, proglasila je manje od toga (ZERP), ali čak i za to je višestruko odgodila primjenu na članice EU-a. Jedna od jadranskih članica EU-a, Italija, donijela je zatim, još početkom 2006, svoj zakon o zaštićenom ekološkom pojasu, na što dakako ima puno pravo. Pri tome se s Hrvatskom nije konzultirala, a niti je ikoga izuzela od primjene. Druga jadranska članica EU-a, Slovenija, nominalno je proglasila onakav pojas kakav je svojim zakonom koncipirala Italija: ekološki. A zapravo je, premda pod oportunističkim nazivom, riječ o proglašenom gospodarskom pojasu. Na koji Slovenija, ni prema prijašnjim vlastitim zaključcima, a ni prema elementarnome međunarodnom pravu - nema pravo. Reakcije ostatka EU-a o tome za sada nije bilo.

No, okrenuvši svoj pogled bar načas od EU-a, Hrvatska bi trebala pogledati ima li još nekih obalnih zemalja u Europi koje nisu proglasile gospodarski (ili slični) pojas. Osim u EU usamljenog primjera Grčke, te nakon što se izuzmu malobrojne obalne zemlje u nepovoljnom geografskom položaju koje stoga ne mogu valjano proglasiti vlastiti pojas (npr. Bosna i Hercegovina, Slovenija), kao i specifični slučajevi poput Kneževine Monaka, u Europi ostaju

samo dvije obalne zemlje koje bi svoje gospodarske pojase mogle pravovaljano ustanoviti, a još nisu. Abecednim redoslijedom, to su: Albanija i Crna Gora.

Do danas je u svijetu gospodarske i slične pojase proglasilo oko 130 država. Ili preciznije, 122 države proglasile su svoje gospodarske pojase, manji je broj zemalja proglasilo samo ribolovni pojas (Alžir, Gambija, Libija, Malta, Palau i Papua-Nova Gvineja), a u novije vrijeme ima i nekoliko ekoloških pojasa. Stoga i u svjetskim razmjerima, nakon što se broju od oko 130 zemalja s proglašenim pojasi pridodaju 43 zemlje bez morske obale te nekoliko zemalja u nepovoljnom geografskom položaju, preostaje doista vrlo malo obalnih zemalja koje bi takve pojase mogle imati, a nisu ih proglasile.

K tome je ne samo u europskim, već i u svjetskim razmjerima hrvatski pojas pravi raritet: nakon proglašenja, čak je tri puta u samo tri godine (u listopadu 2003., lipnju 2004. i prosincu 2006.) Hrvatska odgodila primjenu toga svojeg pojasa - s time da su se posljednje dvije odgode primjene izrijekom odnosile na članice EU-a. Sve to zorno svjedoči o razini utjecaja dnevne politike na donošenje dalekosežnih strateških odluka o položaju Hrvatske na Jadranu.

No, umjesto postavljanja takvih nesretnih rekorda kao što je ZERP - a koji mogu služiti tek kao žalosni spomenici brzopletih i nepromišljenih političkih odluka, s jedne strane, i duboko nelegitimnih političkih pritiska, s druge - krajnje je vrijeme da Hrvatska počne svoj morski okoliš i resurse štiti globalno prihvaćenim mjerama, onako kako to na brojnim drugim morima i oceanima čine gotovo sve države u Europi i svijetu.

PISMA

Netočni podaci

U *Vjesniku* od 10. listopada objavljen je članak pod naslovom »Zaposlit će se 238 pripadnika nacionalnih manjina« autora Vlade Rajića. U članku se, među ostalim, navodi da u Ministarstvu kulture nije zaposlen ni jedan pripadnik nacionalne manjine, što je sasvim netočno.

U Ministarstvu kulture zaposleno je šest pripadnika srpske nacionalne manjine kao i jedan dužnosnik, jedan slovenske, jedan mađarske te jedan crnogorske nacionalnosti.

Kako podaci objavljeni u članku ne odgovaraju istini, sukladno Zakonu o medijima molim Vas da u idućem broju objavite ispravak.

Suncana Glavak,
glasnogovornica
Ministarstva kulture

Trnje

Prije tridesetak dana kupio sam knjigu »Novi zapisi« Josipa Vanište. U njoj je na 114. stranici ova rečenica: »Na Trnju, na Paromlinskoj cesti, uz Savu sve je bilo lijepo. Sada je odvratno.« Ovu rečenicu tada nisam dobro razumio, sada mi je shvatljiva.

Ivan Horvat,
Zagreb

Od današnjih 27 država članica EU-a, samo šest nije proglasilo svoj gospodarski ili iz toga izvedeni (ribolovni, ekološki) pojas na moru

JA TAKO MISLIM

Djecu na ulicu?

Grad Zagreb je zaključkom Gradskog poglavarstva na sjednici 19. prosinca 2002. godine dodijelio HŠD »Ban Keglević« prostor za sportske sadržaje u prizemlju Bleiweisove 28.

Za uređenje toga derutnog i neupotrebljivog prostora odobreno je gradskih 294.434,11 kuna i prostor je potkraj 2004. godine uređen, ali s ugostiteljskim sadržajem, a ne za sport. To je utvrdila gradska komisija očevdom 10. veljače 2005. godine. Grad tvrdi da je u ime HŠD »Ban Keglević« bila prisutna Đenana Polanec, dopredsjednica Društva koja je već bila suspendirana, a činjenica je da ju je slijedom toga i skupština HŠD »Ban Keglević« isključila iz Društva jer je preko svojih poznanstva suprotno namjeni uzurpirala dodijeljeni prostor za ugostiteljske potrebe u korist svome sinu i klubu »Hollister«, koji nije nikada bio u sastavu Društva.

Kako je moguće da građevinskoj inspekciji promakne činjenica da su gradska sredstva namijenjena sportskim sadržajima utrošena nenamjenski za ugostiteljske sadržaje?

Osim toga, radovi su izvršeni nevalitetno, a sanitarni čvor je uređen bez odvodnoga kanalića, što je rezultiralo poplavom, ali i bez tuševa. Nakon što je HŠD »Ban Keglević« uspio izbaciti uzurpatore iz prostora, oni

su poduzeli sve da u gradu crne Društvo i ometaju rad.

Odluka Upravnog odbora Društva bila je tada da se taj nanovo oštećeni prostor koristi za vježbanje taekwonda, pa ga je trebalo ponovno urediti i prilagoditi sportskom sadržaju, ali vlastitim sredstvima. Zbog toga se taj prostor namjenski koristi tek od rujna 2005. godine. O svim navedenim činjenicama postoji pisana dokumentacija.

Nakon svega toga, 21. listopada 2005. iz tiska doznajemo da je isti prostor dodijeljen drugom klubu, a Gradski ured za upravljanje imovinom grada pokreće tužbu za iseljenje HŠD »Ban Keglević«. Elektra Zagreb pod ucjenom isključenja struje naplaćuje Društvu troškove koji su nastali bespravno prije dodijele prostora Društvu i to na drugom broju.

Taekwondo centar Zagreb »Ban Keglević«, koji je u sustavu Društva, okuplja na Črnomercu više od 150 članova svih uzrasta, od čega su osamdeset posto djeca. Samo u prošloj godini ti su članovi osvojili 344 medalje na raznim taekwondo natjecanjima.

Ako takvu djecu i ostale članove grad Zagreb izbacuje na ulicu, onda geslo »Sportom protiv droge« služi samo kao parola.

Nikola Pečko, osnivač taekwonda u Hrvatskoj

